

Szkoła Podstawowa im. Świętej Jadwigi Królowej w Rabie Wyżnej

**Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
wraz z warunkami i trybem uzyskania
wyższej niż przewidywana rocznej oceny
klasyfikacyjnej z biologii
w kl. V**

Opracowała:
Bernarda Szewczyk

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI.....	2
Podstawa prawna systemu oceniania z biologii:	2
Obszary oceniania- sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych.....	3
Warunki uzyskiwania ocen cząstkowych, śródrocznych i rocznych:.....	4
Warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z biologii.	5
Wymagania edukacyjne na poszczególne cząstkowe, śródroczne i roczne oceny z biologii dla klas V.	6

Podstawa prawna systemu oceniania z biologii:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Podstawa Programowa z biologii dla szkoły podstawowej,
- Statut Szkoły,
- Program nauczania biologii w klasach 5–8 szkoły podstawowej – Puls życia, Anna Zdziennicka.

Obszary oceniania- sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

1. Przedmiotem oceniania są następujące obszary:

- **wiadomości przedmiotowe:**
zgodne z programem nauczania i kryteriami wynikającymi z podstawy programowej
- **umiejętności przedmiotowe:**
 - planowanie prostych eksperymentów
 - analizowanie i interpretowanie wyników obserwacji i eksperymentów
 - gromadzenie danych
 - dostrzeganie związków przyczynowo-skutkowych
 - porównywanie i wnioskowanie
 - wykonywanie prostych wykresów, diagramów i ich interpretowanie
 - korzystanie z różnych źródeł informacji
- **wiadomości i umiejętności:**
 - systematyczność
 - pilność
 - przygotowanie do lekcji (posiadanie zeszytu, zadania domowego itp.)
 - odpowiedzialność za podjęte działania

2. Ocenie podlegają wszystkie wymienione formy aktywności ucznia:

- **Sprawdziany**- testy, prace klasowe podsumowujące poszczególne działy – termin, forma i zakres podawane są uczniom i zapisywane w terminarzu dziennika z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdziany są obowiązkowe.
- **Kartkówki**- nie podlegają wcześniejszej zapowiedzi. Obejmują materiał z trzech ostatnich lekcji lub w przypadku kartkówki zapowiedzianej z materiału ustalonego przez nauczyciela.

- **Odpowiedź ustna** – obejmująca materiał z trzech ostatnich lekcji lub z materiału ustalonego przez nauczyciela, uwzględniająca swobodną wypowiedź na określony temat.
- **Praca praktyczna - doświadczenia uczniowskie** - wykonywane przez uczniów podczas lekcji laboratoryjnych (projektowanie eksperymentów ich przeprowadzanie z zachowaniem zasad bezpieczeństwa oraz umiejętność ich opisywania, formułowania obserwacji i wyciągania na ich podstawie wniosków). Zapowiadane tydzień wcześniej
- **Umiejętności doskonalone w domu** np. praca domowa, doświadczenia uczniowskie, referaty, testy utrwalające wiadomości, prezentacje multimedialne, broszury.
- **Projekt edukacyjny**

Warunki uzyskiwania ocen częściowych, śródrocznych i rocznych:

- Prace pisemne (sprawdziany, testy, kartkówki) są punktowane według schematu, w zależności od złożoności zagadnienia.
- Wszystkie pisemne formy sprawdzania osiągnięć uczniów powinny być sprawdzone i ocenione w ciągu 14 dni od ich napisania przez uczniów.
- Zapowiedziane sprawdziany i kartkówki są obowiązkowe. W razie usprawiedliwionej nieobecności sprawdzian lub kartkówkę należy napisać w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły. Termin należy wcześniej uzgodnić z nauczycielem.
- Uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną tylko raz w ciągu dwóch tygodni od momentu wpisania danej oceny do dziennika. Każda ocena z poprawy jest wpisywana do dziennika. Nową ocenę wpisuje się w kratce obok oceny uzyskanej poprzednio. Przy wystawianiu oceny klasyfikacyjnej nauczyciel bierze pod uwagę obie oceny.
- Zeszyt przedmiotowy powinien być prowadzony systematycznie i starannie. W przypadku nieobecności ucznia, powinien on uzupełnić notatki w zeszycie.
- Wszystkie oceny, które uzyskuje uczeń są jawne i uzasadnione, przy konstruowaniu sprawdzianów, testów, kartkówek, nauczyciel uwzględnia indywidualne możliwości intelektualne ucznia w tym opinie i orzeczenia PPP.
- Przy wystawianiu oceny śródrocznej oraz rocznej brane są również pod uwagę postępy ucznia oraz indywidualne potrzeby psychofizyczne i edukacyjne ucznia na podstawie wydanej opinii lub orzeczenia PPP.
- Wystawienie oceny śródrocznej i oceny rocznej dokonujemy na podstawie wszystkich ocen częściowych, przy czym większą rangę mają oceny z prac klasowych, sprawdzianów a następnie odpowiedzi ustne i kartkówki. Pozostałe oceny są wspomagające. Wystawiona ocena nie jest średnią arytmetyczną ocen częściowych.
- Aby poprawić śródroczną ocenę niedostateczną uczeń otrzymuje zestaw pytań oraz zadań, jakie musi zaliczyć w terminie ustalonym przez nauczyciela.

Warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z biologii.

1. Uczeń lub jego rodzice mogą zwrócić się do nauczyciela o ustalenie wyższej niż przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna z biologii.
2. Prośba musi być wyrażona pisemnie, uzasadniona i złożona do nauczyciela nie później niż 2 dni po poinformowaniu o przewidywanej ocenie przez nauczyciela.
3. Fakt wpłynięcia wniosku o którym mowa w pkt.1 nauczyciel odnotowuje w dzienniku.
4. Nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne jest zobowiązany dokonać analizy zasadności wniosku o którym mowa w pkt. 1.
5. Nauczyciel dokonuje analizy wniosku w oparciu o udokumentowane realizowanie obowiązków ucznia określonych w § 62 statutu szkoły.
6. Nauczyciel może przed zebraniem klasyfikacyjnym dokonać sprawdzenia wiedzy i umiejętności ucznia w obszarze uznanym za konieczne.
7. Ustalona przez nauczyciela w ten sposób ocena jest ostateczna w tym trybie postępowania.

Wymagania edukacyjne na poszczególne cząstkowe, śródroczne i roczne oceny z biologii dla klas V.

I. Ocene celującą otrzymuje uczeń, który:

- posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczającą poza zakres materiału programowego, która wynika z jego samodzielnych poszukiwań i przemyśleń,
- systematycznie wzbogaca swoją wiedzę korzystając z różnych źródeł informacji i swobodnie ją operuje,
- jest autorem samodzielnie wykonanej pracy o dużych wartościach poznawczych i dydaktycznych,
- samodzielnie wykorzystuje wiadomości w sytuacjach nietypowych i problemowych (np. rozwiązując dodatkowe zadania o podwyższonym stopniu trudności, analizując wykresy, tabele, wyciągając wnioski),
- biegle posługuje się zdobytą wiedzą, posługuje się bogatym słownictwem biologicznym,
- formułuje problemy i dokonuje analizy lub syntezy nowych zjawisk i procesów biologicznych,
- potrafi udowodnić swoje zdanie używając przekonującej argumentacji, będącej skutkiem samodzielnie nabytej wiedzy,
- wzorowo posługuje się językiem przedmiotu,
- zna nowe osiągnięcia z zakresu biologii,
- wykorzystuje posiadaną wiedzę do projektowania doświadczeń biologicznych oraz formułuje etapy ich przebiegu,
- osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych,
- sprostał wymaganiom na niższe oceny.

• **II. Ocene bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:**

- w pełnym zakresie opanował wiadomości i umiejętności z zakresu materiału programowego,
- sam bez pomocy nauczyciela odpowiada na postawione mu pytania,
- zdobytą wiedzę stosuje w nowych sytuacjach, do wytłumaczenia zjawisk biologicznych i wykorzystuje je w praktyce,
- trafnie analizuje i interpretuje informacje i dane pochodzące z różnych źródeł,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- wykonuje zadania dodatkowe,
- bierze czynny udział w lekcji, wykazuje się zaangażowaniem i aktywnością oraz wykazuje duże zainteresowanie przedmiotem,
- potrafi zaprojektować i przeprowadzić doświadczenie biologiczne, przeanalizować wyniki, wyciągnąć wnioski, wskazać źródła błędów,
- poprawnie posługuje się językiem przedmiotu,
- potrafi poprawnie rozumować w kategoriach przyczynowo – skutkowych wykorzystując wiedzę przewidzianą w podstawie programowej,

- analizuje schematy, tabele, wykresy,
 - formułuje uogólnienia w oparciu o podane szczegółowe informacje,
 - sprostął wymaganiom na niższe oceny.
- **III. Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:**
- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone z zakresu materiału programowego (mogą wystąpić nieznaczące braki),
 - udziela poprawnych odpowiedzi na typowe pytania oraz posługuje się poprawną terminologią biologiczną,
 - poprawnie opisuje zjawiska biologiczne, wyciąga właściwe wnioski oraz trafnie dobiera przykłady,
 - potrafi stosować zdobytą wiedzę i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych problemów, w przypadkach trudniejszych rozwiązuje problemy z pomocą nauczyciela,
 - aktywnie uczestniczy w lekcji rozwiązuje typowe zadania i problemy teoretyczne, przedstawiając swój tok rozumowania, sporządza i interpretuje wykresy, tabele, planuje i wykonuje proste doświadczenia, analizuje otrzymane wyniki oraz formułuje wnioski wynikające z doświadczeń,
 - stosuje wiadomości z biologii w sytuacjach wynikających z codzienności,
 - samodzielnie wyszukuje informacje w źródłach (np. książkach, czasopismach, Internecie) oraz ocenia krytycznie znalezione informacje,
 - sprostął wymaganiom na niższe oceny.
- **IV. Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:**
- opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności z zakresu materiału programowego (występują tu jednak braki),
 - udziela odpowiedzi na proste pytania, posługując się zrozumiałym językiem i podstawową terminologią biologiczną,
 - rozróżnia i wymienia pojęcia biologiczne,
 - korzysta samodzielnie lub z pomocą nauczyciela z różnych źródeł informacji,
 - stosuje wiadomości do rozwiązywania prostych zadań i problemów z pomocą nauczyciela,
 - czyta tekst ze zrozumieniem i wyciąga prawidłowe wnioski,
 - rozwiązuje typowe problemy o małym stopniu trudności,
 - zazwyczaj poprawnie opisuje zjawiska biologiczne, podaje nieliczne przykłady,
 - planuje i wykonuje proste doświadczenia biologiczne,
 - analizuje wyniki przeprowadzonych doświadczeń z pomocą nauczyciela oraz formułuje i przedstawia wnioski z nich wynikające,
 - ilustruje zagadnienia na rysunku, umieszcza wyniki w tabelce,
 - językiem przedmiotu posługuje się z niewielkimi błędami,

- samodzielnie wyszukuje informacje na zadany temat we wskazanych źródłach informacji a następnie przedstawia wyniki swoich poszukiwań,
- sprostął wymaganiom na niższą ocenę.

• **V. Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:**

- ma braki w wiadomościach i umiejętnościach z zakresu materiału programowego, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia, braki wiedzy możliwe do usunięcia w dłuższym czasie,
- rozróżnia i wymienia podstawowe pojęcia biologiczne,
- udziela odpowiedzi na pytania o niskim stopniu trudności, posługując się zrozumiałym językiem i elementarną terminologią biologiczną,
- ma problemy z wykorzystaniem posiadanej wiedzy i umiejętności w praktyce,
- z pomocą nauczyciela wykonuje proste zadania,
- potrafi z pomocą nauczyciela wykonać najprostsze doświadczenia biologiczne,
- opisuje doświadczenia przeprowadzone na lekcji i w domu,
- z pomocą nauczyciela korzysta z podstawowych źródeł wiedzy biologicznej (tj wykresy, tabele, atlasy itp.),
- popełnia liczne błędy, jest często nieprzygotowany do zajęć,
- umiejętności które posiadał umożliwiają mu edukację na następnym poziomie nauczania.

VI. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował tych wiadomości i umiejętności, które są niezbędne do dalszego kształcenia, a braki te są na tyle duże, że nie roszą nadziei na ich usunięcie, nawet w dłuższym okresie czasu i przy pomocy nauczyciela,
- nie zna podstawowych pojęć i zagadnień biologicznych,
- nie zna podstawowej terminologii biologicznej,
- nie zna podstawowej budowy i czynności życiowych organizmów, związanych z ich środowiskiem i nie potrafi je określić nawet z pomocą nauczyciela,
- nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności, nawet z dużą pomocą nauczyciela,
- nie potrafi nawet z dużą pomocą nauczyciela wykonać prostych doświadczeń biologicznych,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych.